

برای سرگردانان

در جاده‌های انبوه

معصومه اسماعیلی



الشفیعُ جناحُ الطالب. شفاعت کننده چونان بال و پر درخواست کننده است.^(۱)

شفاعت، بال پرواز خستگاه نیست که جز او هیچ ندارند و دل به غیر از عشق او نمی‌سپارند. و راه عبوری است برای آنان که در جاده‌های انبوه سرگردانند و جز غفران الهی هیچ نمی‌خواهند.

شفاعت چونان جاده‌ای است که نه برای آنان که پیشانی بر خاک درگاه غیر او ساییده‌اند و حق را لیبیک نگفته‌اند. همانان که گواه توحید نیستند و چشم بر آسمان دیگری در انتظار دست یاری دوخته‌اند. بلکه سهم آنانست که به حق، گواه باشند و خود، آیین روشن و بی‌زنگار توحید در بستر اعتراف به یگانگی یکتای لایزالند.^(۲)

تنها اوست که می‌آفریند و رزق فراوان در بستر فضل بی پایان خویش می‌گذارد و چشم از چشمان خسته و منتظر بندگان بر نمی‌گیرد. پیش از آن که از او بخواهند اجابت می‌کند و آنگاه که بر درگاه کریمانه‌اش زانو زند و عجز خویش را بر او فریاد کنند و به گناه خویش معترف گردند شفاعت می‌کند. او که از خود آینه‌هایی بی‌زنگار و زلال بر وسعت خاک می‌گمارد تا جاده‌های حق را راهنما باشند و راهیان توحید را گواه. از فضل خویش آنان را شفیع رحمانیت خودمی‌داند و رضوان خویش را در گرو عشق ایشان وام می‌دهد. همانان که روشنای جاده‌های سر سبز عشق آن معبود لایزالند و راهنمای آشفته‌گان این دیار، می‌دانند چه کسی را بخوانند و کدام دل را شفیع باشند. جز به اذن او کسی را نمی‌خواهند و جز در سایه خوشنودی و رضایت او دستی را نمی‌گیرند.^(۳) همانان که شهادی روشن برای توحید و مصداق «زال و هم یعملون» اند.^(۴)

باید جان را بر آسمان و جبروت او پیوند زد تا دستانمان را بارگاه خویش بخواهد و باید دل را در گرو او گذارد تا خوشنود گردد. کیست که بدون اذن او شفاعت کند و کجاست آن دستی که غیر دستان گشوده بر بارگاه او را در آغوش گیرد.^(۵)

آرزوی مغفرت و میل شفاعت از آنان که در مقام الویت نیستند، شرک است اگر آنان را در صفات ذوالجلال شریک دانی و کفر است اگر تنها دست بر دامان این الهه‌گان دروغین حلقه سازی و اشک‌های طلب را بر خاک آستانی دیگر بیافشانی.^(۶) زیرا تنها اوست که همواره هست و تنها اوست که خواهد ماند. آفتاب خلقت و سایه سار وجود است. شفیعان تنها کسانی هستند که راه کمال را در سایه فیض متعال طی کرده باشند و او نیز از حربه فضل خویش روح عبودیت و معنای رحمانیت^(۷) را در وجودشان دمیده باشد. باید دل را در عشق آنان صیقل داد و جان را از روح تقوا آکند تا دستان آزردۀ جانمان بر این آینه‌های بی‌زنگار صفات زیبای متعال دخیل گردد و چشمان وجودمان بر غفران او لایق و بر دیدار جمال او شایق گردند.

پی‌نوشت:

۱. مطالب برگرفته از کتاب آشنایی با قرآن استاد مطهری (ره)، ص ۹۸ - ۷۹. بحث شفاعت.

۲. نهج البلاغه، حکمت ۶۳.

۳. آشنایی با قرآن، مطهری، ص ۸۱.

۴. من‌الذی یشفع عنده الا باذنه، بقره / ۲۵۵، لا یشفعون الا لمن ارضى، نسا / ۲۸.

۵. و لا یملک الذین یبدعون من دونه السفاعة الا من شهد بالحق و هم یعلمون. زخرف / ۸۶.

۶. من‌الذی یشفع عنده الا باذنه، بقره / ۲۵۵.

۷. آشنایی با قرآن، استاد مطهری، ص ۹۰. اشاره به نظریه تفویض و جبر و بطلان این دو عقیده.

۸. خداوند متعال از صفت رحمانیت خویش در امام علی (ع) دمیده‌اند و ایشان مصداق رحمانیت خداوند هستند.